

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Cisy nad Liswartą

Kod krajobrazu: 24-341.22-018

Położenie administracyjne: Gmina Herby, Powiat lubliniecki; Gmina
Wręczyca Wielka, Powiat kłobucki

Katowice, Warszawa

2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Przy granicy rezerwatu Cisy nad Liswartą. Las z dużym udziałem wiekowego drzewostanu. (fot. Krzysztof Badora)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Cisy nad Liswartą
ID	655
Kod krajobrazu	24-341.22-018
Typ, podtyp krajobrazu	3c - Z przewagą siedlisk łągowych, bagiennych i olsowych
Typ rzeźby terenu*	G - Krajobrazy dolin
Kod mezoregionu*	341.22
Nazwa mezoregionu*	Obniżenie Liswarty
Typ krajobrazu naturalnego*	Nizin
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Peryglacjalne: równinne i faliste
Kod podokręgu geobotanicznego*	C.2.2.e
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Olesko-Myszkowski
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	5
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Nizowy łąg jesionowo-olszowy
Kod regionu historyczno-kulturowego*	II.A.25
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Jura Krakowsko-Częstochowska – część środkowa
Położenie administracyjne	Gmina Herby, Powiat lubliniecki; Gmina Wręczyca Wielka, Powiat kłobucki
Powierzchnia (ha)	380,21

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - leśny, z przewagą siedlisk łągowych, bagiennych i olsowych obejmujący lasy w dolinkach dopływów Liswarty z dwoma rezerwatami przyrody.

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na dobrze wykształconą strukturę zbiorowisk łągowych, duży udział drzewostanów starszego wieku zgodnych z warunkami siedliskowymi.

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Zlokalizowany wzdłuż dwóch niewielkich dopływów Liswarty kompleks leśny w przewadze na siedliskach lasu łęgowego i olsu. Ważny element krajowego korytarza ekologicznego kompleksów leśnych nad Liswartą. Cały obszar znajduje się w granicach PK "Lasy nad Górną Liswartą". Znaczna część obszaru objęta jest ochroną w postaci rezerwatów przyrody: „Cisy w Łębkach” i „Cisy nad Liswartą”, oba także jako obszar Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą PLH240027. W rezerwacie Cisy w Łębkach ochronie podlega naturalne siedlisko cisa na terenie doskonale zachowanego przystrumykowego łęgu olszowego (Fraxino-Alnetum) z dominującą olszą czarną. Oprócz niej rosną tu też: jesion wyniosły, klon pospolity, brzoza omszona, sosna zwyczajna, świerk pospolity, jodła i wiąz. W rezerwacie rosną trzy gatunki roślin objętych całkowitą ochroną, tj. wawrzynek wilczełyko, widłak wroniec i liczydło górskie/ w drugim rezerwacie chroni się stanowiska cisa pospolitego (około 600 sztuk w wieku do 200 lat) w przystrumykowym łęgu jesionowo-olszowym i borze bagiennym o charakterze naturalnym. Znajdują się tam stanowiska co najmniej 15 gatunków roślin chronionych, m.in. wawrzynek wilczełyko, wroniec widlasty, widłak goździsty, widłak jałowcowaty, kukułka Fuchsa, kukułka szerokolistna, a także osiagające północną granicę swego zasięgu: liczydło górskie, starzec kędzierzawy i ciemiężca zielona.

Walory kulturowe

Brak szczególnych walorów kulturowych. Przez obszar przebiega szlak kulturowy Częstochowska Droga św. Jakuba.

Fizjonomia krajobrazu

Słaba ekspozycja widokowa wnętrza kompleksu leśnego ze względu na zwarte drzewostany łęgowe. Tworzą one ściany krajobrazowe dla przyległych rolnych i stawowych wnętrz krajobrazowych, dla których drzewostan jednostki jest naturalnym zamknięciem pola ekspozycji. Brak istotnych negatywnych dominant krajobrazowych, słaba ekspozycja czynna.

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Strumień odwadniający łągi (fot. Krzysztof Badora)

ZDJĘCIE NR 2

Płat łągu jesionowo-olszowego (fot. Krzysztof Badora)

ZDJĘCIE NR 3

Łęg jesionowo-olszowy z domieszką świerka (fot. Krzysztof Badora)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

